

Sygn.akt III AUa 1034/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 lipca 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Teresa Suchcicka (spr.)

Sędziowie: SA Bożena Szponar - Jarocka

SA Alicja Sołowińska

Protokolant: Magda Małgorzata Gołaszewska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 19 lipca 2017 r. w B.

sprawy z odwołania Z. I.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o prawo do emerytury

na skutek apelacji wnioskodawcy Z. I.

od wyroku Sądu Okręgowego w Olsztynie IV Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 12 sierpnia 2016 r. sygn. akt IV U 998/16

oddala apelację.

SSA Alicja Sołowińska SSA Teresa Suchcicka SSA Bożena Szponar - Jarocka

Sygn. akt III AUa 1034/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 2 czerwca 2016 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. odmówił ubezpieczonemu Z. I. prawa do wcześniejszej emerytury, wskazując w jej uzasadnieniu, że na dzień 1 stycznia 1999 r. wnioskodawca nie udowodnił 15 - letniego okresu pracy w warunkach szczególnych, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

W odwołaniu do powyższej decyzji Z. I. zarzucił naruszenie przez organ przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS (Dz. U. 2015 r., poz. 748 ze zm.) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. nr 8, poz. 43) oraz wniósł o jej zmianę przez przyznanie prawa do emerytury. W uzasadnieniu ubezpieczony podniósł, że pracował w Fabryce (...) S.A. od dnia 1 września 1974 r. do 26 października 1977 r. na stanowisku elektromontera instalacji elektrycznych przemysłowych, natomiast od dnia 12 listopada 1979 r. do 28 sierpnia 1995 r. jako elektromonter obwodów wtórnych. Dodatkowo wyjaśnił, że pracował w Pogotowiu (...) na halach produkcyjnych, gdzie wydzielaly się środki chemiczne związane z produkcją płyt, a jako elektromonter wykonywał prace przy urządzeniach niskiego i wysokiego napięcia (do 6 kV).

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. wniósł o oddalenie odwołania.

Sąd Okręgowy w Olsztynie wyrokiem z dnia 12 sierpnia 2016 r. oddalił odwołanie.

Podstawę rozstrzygnięcia Sądu Okręgowego stanowiły następujące ustalenia faktyczne. Z. I. był zatrudniony w Fabryce (...) S.A. w R. (zakład pracy wnioskodawcy zajmował się produkcją płyt pilśniowych, wiórowych i laminowanych - przemysł drzewny) w pełnym wymiarze czasu pracy w okresie od 1 września 1971 r. do 28 sierpnia 1995 r. (z przerwą od 17 października 1979 r. do 11 listopada 1979 r.). Z akt osobowych skarżącego wynika, iż stosunek pracy nawiązany został na podstawie umowy o pracę a wnioskodawca zatrudniony został na stanowiskach, kolejno: uczeń, elektryk, elektromonter zakładowy i elektromonter obwodów wtórnych. Stanowiska w tym brzmieniu wynikają z treści umowy o pracę oraz angaży stanowiskowych. Mianowicie w okresach: od 1 września 1971 r. do 31 sierpnia 1974 r. - wnioskodawca zatrudniony był na podstawie umowy o naukę zawodu na stanowisku ucznia elektromontera, od dnia 1 września 1974 r. do 31 stycznia 1975 r. - wnioskodawcy powierzono stanowisko elektromontera w Warsztacie Elektrycznym, od 1 lutego 1975 r. - 30 kwietnia 1975 r. - wnioskodawca wykonywał pracę na stanowisku elektromonter zakładowy, elektromonter w Warsztacie Elektrycznym, od 1 maja 1975 r. - 31 listopada 1975 r. - wnioskodawca pracował na stanowisku elektromonter na Siłowni, od 1 grudnia 1975 r. - wnioskodawca pracował na stanowisku elektromonter, od 12 listopada 1979 r. do 26 października 1977 r. - wnioskodawca pracował na stanowisku elektromontera w (...), od dnia 12 listopada 1979 r. do 31 listopada 1979 r. - wnioskodawca wykonywał pracę na stanowisku elektromontera zakładowego w (...), od 1 grudnia 1979 r. do 30 czerwca 1989 r. - wnioskodawca pracował na stanowisku elektromonter, elektryk w (...), od 1 lipca 1989 r. do 31 października 1994 r. - wnioskodawca zatrudniony był na stanowisku elektryka w (...)i od 1 listopada 1994 r. do 28 sierpnia 1995 r. wnioskodawca pracował na stanowisku elektromonter obwodów wtórnych.

Dalej Sąd ustalił, że wnioskodawca w okresie od 26 października 1977 r. do 16 października 1979 r. odbywał zasadniczą służbę wojskową. Decyzją z dnia 21 grudnia 1992 r. Urzędu Wojewódzkiego w S. wnioskodawca uzyskał uprawnienia do wykonywania samodzielnej funkcji kierownika budowy i robót w specjalności instalacyjno-inżynierskiej w zakresie instalacji elektrycznych. Od dnia 14 czerwca 1995 r. wnioskodawca legitymuje się kwalifikacjami w zakresie eksploatacji urządzeń i instalacji elektroenergetycznych. Fabryka (...) S.A. w dniu 11 lipca 1995 r. sporządziła (na własne potrzeby) wykaz stanowisk pracy zakwalifikowanych w zakładzie pracy do stanowisk, na których wykonywana jest praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze zgodnie z zarządzeniem nr 16 z dnia 31 marca 1988 r. Ministra Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej. W wykazie stanowiska zajmowane przez wnioskodawcę zostały zrównane ze stanowiskami elektromonter obwodów wtórnych (Wykaz A Dział II, poz. 1 pkt 6) oraz elektromonter instalacji elektrycznych przemysłowych (Wykaz A, Dział II, oz. 1 pkt 6). W okresie spornego okresu wnioskodawca pracował w pogotowiu elektrycznym, tj. był elektrykiem dyżurnym, którego obowiązkiem było usuwanie awarii, czy też konserwowanie maszyn (napędny silników, układy elektryczne i mechaniczne), włączanie i wyłączanie prądu (wyjaśnienia wnioskodawcy, zeznania świadków J. K., B. K. i Z. P.).

Sąd Okręgowy podniósł iż, wnioskodawca urodzony dnia (...) złożył w dniu 29 marca 2015 r. do organu rentowego wniosek o przyznanie emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych. ZUS ustalił, że wnioskodawca na dzień 1 stycznia 1999 roku udowodnił ogólny okres ubezpieczenia w wymiarze 27 lat 3 miesięcy i 8 dni, czego wnioskodawca nie kwestionuje, ale nie wykazał wymaganego 15 - letniego okresu pracy w warunkach szczególnych. Organ nie zaliczył do pracy w warunkach szczególnych okresów zatrudnienia w Fabryce (...) S.A. w R. (dawniej Zakład (...) w R.) od 1 września 1974 r. do 26 października 1977 r. oraz od 12 listopada 1979 r. do 28 sierpnia 1995 r. na stanowisku elektromonter instalacji elektrycznych przemysłowych oraz elektromonter linii kablowych na podstawie świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych z dnia 7 marca 1996 r.

W świetle tak poczynionych ustaleń Sąd Okręgowy zważył, że odwołanie nie zasługiwało na uwzględnienie. Kwestią wymagającą rozstrzygnięcia - sporną w tej sprawie było ustalenie czy ubezpieczony wykazał staż 15 lat pracy w szczególnych warunkach dla potrzeb nabycia prawa do wcześniejszej emerytury.

Zgodnie z treścią art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32-34, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego (art. 184 ust. 2).

Sąd podkreślił, że zgodnie z treścią art. 32 ust. 1 cytowanej wyżej ustawy - ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1 (65 lat dla mężczyzn, 60 lat dla kobiet.) W myśl ustępu 2 art. 32 cytowanej ustawy dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa w ustępie 1, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia. Przepisy rozporządzenia wykonawczego Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r., które nadal zachowały swoją moc na warunkach określonych w art. 32 ust. 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, mają zastosowanie do wszystkich pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Zgodnie z § 2 tego rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku, a okresy te stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy.

Zdaniem Sądu okręgowego ubezpieczony Z. I. spełnił większość z warunków wymienionych we wskazanych wyżej przepisach. Sporna była natomiast kwestia uznania okresu pracy w okresie od 1 września 1974 r. do 26 października 1977 r. oraz od 12 listopada 1979 r. do 28 sierpnia 1995 r. na stanowisku elektromontera instalacji elektrycznych przemysłowych oraz elektromonter obwodów wtórnych - jako okresu pracy wykonywanej w szczególnych warunkach.

Rozpoznając niniejszą sprawę Sąd Okręgowy w pierwszej kolejności zważył, iż prace przy wytwarzaniu i przesyłaniu energii elektrycznej i ciepłej oraz montażu, remoncie i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych kwalifikowane przez pracodawcę w ww. świadectwie wykonywania pracy w warunkach szczególnych do Działu II rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. dotyczą przede wszystkim gałęzi przemysłu, jaką jest energetyka. (...) natomiast to gałąź przemysłu zajmująca się wytwarzaniem (przetwarzaniem) energii elektrycznej oraz ciepłej i dostarczeniem jej odbiorcom (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 czerwca 2009 roku, I UK 24/09, LEX nr 518067). Biorąc, zatem pod uwagę treść ww. zapisu Działu II rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r., wskazać należy, iż pracami w energetyce są prace przy wytwarzaniu i przesyłaniu energii elektrycznej i ciepłej oraz przy montażu, remoncie i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych i cieplnych. Tymczasem jak wykazało postępowanie dowodowe, przedmiotem działalności przedsiębiorstwa, w których zatrudniony był wnioskodawca była produkcja wyrobów drewnopodobnych - płyt pilśniowych, wiórowych i laminowanych. Wyklucza to w pierwszej kolejności zaliczenie zatrudnienia do pracy w szczególnych warunkach, jako że według rozporządzenia z 7 lutego 1983 r. o kwalifikacji zatrudnienia jako pracy w szczególnych warunkach decyduje branżowa (resortowa) przynależność pracodawcy.

W ocenie Sądu Okręgowego nie można przyjąć, że specyfika działalności Fabryki (...) S.A. w R. dotyczyła energetyki, tj. zajmowała się produkcją oraz przesyłaniem energii elektrycznej. Z całą pewnością, nie było to przedsiębiorstwo energetyczne, zatem brak podstaw, by stanowisko wnioskodawcy (pomimo, iż nosi nazwę elektromontera) zostało

uznane za pracę w warunkach szczególnych określoną w Dziale II załącznika do cyt. rozporządzenia. Nadto, w świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego, nie ma podstaw do przyjęcia, że uciążliwość i szkodliwość pracy, jaką wykonywał wnioskodawca pracując na stanowisku elektromontera w ww. zakładzie, była taka sama czy porównywalna z pracą elektromontera w energetyce, choć niewątpliwie w ocenie Sądu Okręgowego była uciążliwa i wykonywała była w trudnych warunkach.

Co istotne, by dowodzić, że praca wykonywana była w warunkach szczególnych, wymagane jest, by konkretne stanowisko, było przypisane poszczególnym działom wykazu A stanowiącym załącznik do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku. Tylko wówczas stanowiska tam wskazane mogą być traktowane jako praca w warunkach szczególnych i tylko te okresy zatrudnienia uprawniają do niższego wieku emerytalnego. Przedsiębiorstwo, w którym zatrudniony był wnioskodawca podlegało Ministrowi Przemysłu Chemicznego i Lekkiego, wobec czego w zakresie wykonywanych przez wnioskodawcę prac zastosowanie znajduje dział VI wspomnianego wyżej wykazu, w którym szczegółowo wymieniono prace związane z przemysłem drzewnym, stanowiące podstawę do uznania, iż praca wykonywana była w warunkach szczególnych, a w konsekwencji skutkujące, przyznaniem prawa do emerytury. W dziale tym ustawodawca jednak nie wymienił zawodu elektryka, czy elektromontera. Stanowisko to nie znalazło się również w dziale XIV określającym prace różne, niewymienione w poszczególnych działach przemysłu. Powyższy sposób kwalifikacji prawnej ww. prac nie jest dziełem przypadku. Specyfika poszczególnych gałęzi przemysłu determinuje bowiem charakter świadczonych w nich prac i warunki, w jakich są one wykonywane, ich uciążliwość i szkodliwość dla zdrowia. Sąd, zatem nie może swobodnie czy wręcz dowolnie, z naruszeniem postanowień rozporządzenia, wiązać konkretnych stanowisk pracy z branżami, do których nie zostały one przypisane w tym akcie prawnym. By uznać pracę za pracę wykonywaną w szczególnych warunkach, dane stanowisko musi być wymienione w danym dziale przemysłu, którego dotyczy rozporządzenie (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 1 czerwca 2010 r., II UK 21/10, LEX nr 619638).

Sąd podkreślił, że zarówno wnioskodawca, jak i powołani w sprawie świadkowie wskazali, że Z. I. w spornym okresie zatrudnienia wykonywał pracę w pogotowiu energetycznym, gdzie świadczył pracę polegającą na usuwanie awarii, czy też konserwowanie maszyn (napędny silników, układy elektryczne i mechaniczne), włączanie i wyłączanie prądu. W ocenie Sądu Okręgowego materiał dowodowy w sprawie nie pozwala stwierdzić, że praca którą wykonywał wnioskodawca była wykonywana w warunkach szczególnych tj. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w warunkach równoważnych tym o jakich mowa w cyt. rozporządzeniu. W toku postępowania dowodowego Sąd Okręgowy ustalił bowiem, że wnioskodawca wprawdzie wykonywał prace energetyczne, ale praca ta nie może być kwalifikowana jako praca w warunkach szczególnych, gdyż nie ma podstaw do przyjęcia, że uciążliwość i szkodliwość pracy, jaką wykonywał wnioskodawca, pracując na stanowisku elektromontera, była taka sama czy porównywalna z pracą elektromontera w energetyce.

Sąd Okręgowy analizował także, czy charakter pracy skarżącego, jako wykonywaną w warunkach szczególnych rozpatrywać należy pod kątem prac określonych w ww. wykazie B, Działu II, poz. 5 i 6 zarządzenia nr 16 z dnia 31 marca 1988 r. Ministra Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej w sprawie stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, tj. na stanowisku pracy występujące w zakładach rolnictwa leśnictwa, branży przemysłowych leśnictwa i przemysłu rolno- spożywczego, równoważne pracom wykonywanym w szczególnych warunkach.

Mając jednak na uwadze aktualny pogląd Sądu Najwyższego wyrażone w wyroku z dnia 15 września 2015 r., w sprawie o sygn. akt II UK 301/14 (lex nr 1816558), stanowisko to nie zasługuje na uwzględnienie. Sąd Najwyższy zwrócił uwagę, że: „Energetyka to gałąź przemysłu zajmująca się wytwarzaniem (przetwarzaniem) energii elektrycznej oraz ciepłej i dostarczeniem jej odbiorcom. Elektroenergetyka stanowi poddziedzinę energetyki. Nie jest zatem uzasadnione zaliczanie do prac szkodliwych w „energetyce” wszystkich prac związanych z montowaniem oraz eksploatacją wszelkich instalacji i urządzeń elektrycznych. Wówczas wykonywanie tak szeroko rozumianego rodzaju prac czyniłoby bezprzedmiotowymi granice pojęcia „energetyka” z działu II i przenosiłoby wcześniejsze uprawnienia emerytalne na różnorakie roboty elektryczne nienależące do „ energetyki ” Wszak w samej „ energetyce ” nie chodzi o wszelkie roboty elektryczne, lecz tylko o wskazane w dziale II (literalnie) prace przy wytwarzaniu i przesyłaniu

energii elektrycznej i ciepłej oraz przy montażu, remoncie i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych i ciepłych. Innymi słowy z ustalonego stanu faktycznego nie wynika, iż przedsiębiorstwo zatrudniające skarżącego zajmowało się wytwarzaniem i przesyłaniem energii elektrycznej. W łączności z taką podstawową działalnością należy interpretować dalszą część przepisu z działu II, wykaz A do rozporządzenia z 1983 r. (w energetyce). Nie wystarcza wykonywanie prac przy montażu, remoncie i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych, jeśli nie są związane i nie wynikają z podstawowej działalności jaką jest wytwarzanie i przesyłanie energii elektrycznej. Odnosi się to również do robót elektroenergetycznych”.

Sąd dał wiarę wnioskodawcy oraz świadkom, co do okoliczności potwierdzających wykonywanie przez skarżącego opisanych czynności, jest to niewystarczające do uznania, by wnioskodawca w ww. Firmie (...) S.A. wykonywał prace w szczególnych warunkach w zakresie uprawniającym do nabycia uprawnień do emerytury w szczególnych warunkach tj. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Warunków tych nie spełnia również wystawione przez pracodawcę świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych w treści, którego wskazano, iż ubezpieczony w omawianym okresie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace warunkach szczególnych. Jak ustalił bowiem Sąd Okręgowy, na podstawie zeznań świadków i samego wnioskodawcy, charakter jego pracy w zakładzie nie odpowiada temu, co wskazane w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Z tego też względu, Sąd nie znalazł podstaw do uznania prawidłowości wystawionego przez zakład świadectwa pracy.

Istotnie nie można bezwzględnie przyjmować, że dla uznania pracy w warunkach szczególnych decyduje sztywne przyporządkowanie do branży. Sąd podziela w pełni pogląd Sądu Najwyższego, że w przypadku gdy praca jest wykonywana w warunkach analogicznych do tych, które panują w branży, w której jest wymieniona w wykazie, to znaczy, że pracownik jest narażony na ekspozycję takich samych czynników szkodliwych oraz w takim samym stopniu, jak w przypadku branży, w ramach której jest ona uznawana za pracę w szczególnych warunkach (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 kwietnia 2015 r. I UK 316/14 LEX Nr 1755906). Wnioskodawca prac takich jednak nie wykonywał. Zajmował się on bowiem usuwaniem awarii, czy też konserwowaniem maszyn (napędny silników, układy elektryczne i mechaniczne), włączaniem i wyłączaniem prądu, wykonywał zatem typowe prace elektryczne i nie zajmował się ani wytwarzaniem i przesyłaniem energii elektrycznej i ciepłej ani też montażem, remontem i eksploatacją urządzeń elektroenergetycznych i ciepłych w zakładach energetycznych. Uciążliwość i „szczegółność” warunków pracy wnioskodawca upatruje w miejscu a nie rodzaju pracy tj. w tym, że wykonywał swoje obowiązki na halach produkcyjnych, a nie w tym, że zajmował się wytwarzaniem i przesyłaniem energii elektrycznej i ciepłej lub montażem, remontem i eksploatacją urządzeń elektroenergetycznych i ciepłych w zakładach energetycznych. O wykonywaniu pracy w warunkach szczególnych nie decyduje nazwa zajmowanego stanowiska pracy, ale faktycznie wykonywane czynności. Praca faktycznie wykonywana przez wnioskodawcę nie została skatalogowana w wykazie A, stanowiącym załącznik do cyt. rozporządzenia, zatem nie może być uznana za prace w warunkach szczególnych.

Sąd Okręgowy podzielił stanowisko Sadu Najwyższego, zawarte w wyroku z dnia 22 lutego 2007 roku w sprawie I UK 258/06 (OSNP z 2008 r., z. 5-6, poz. 81), według którego wcześniejsza emerytura jest dla powszechnego systemu świadczeń emerytalnych „instytucją” wyjątkową, określającą szczególne uprawnienia. Zawarcie przez ustawodawcę w zamkniętym katalogu wykazu pracowników zatrudnionych w szczególnym charakterze wyłącza możliwość jego rozszerzania w procesie stosowania prawa. Możliwość odstępstwa od zasady powszechnej - zwłaszcza ze względu na przesłankę szczególnego charakteru zatrudnienia - pozostaje atrybutem władzy ustawodawczej, a nie sądowniczej. Prawo do emerytury przewidziane w treści art. 184 cyt. ustawy ma charakter wyjątkowy, gdyż jest odstępstwem od ogólnej reguły dotyczącej warunków przechodzenia na emeryturę, a zatem właściwe przepisy muszą być wykładane w sposób ścisły. Oznacza to, że ubezpieczony winien w sposób niebudzący wątpliwości wykazać, że wykonywał prace wymienione w wykazie A, stanowiącym załącznik do cyt. rozporządzenia. Należy zważyć, że uznanie pracy w warunkach szczególnych wymaga aby dane stanowisko było wymienione w danym dziale przemysłu, którego dotyczy rozporządzenie. Stanowisko pracy wnioskodawcy oznaczone było jako „elektromonter”. Tymczasem praca skarżącego wykonywana była w (...)zakładzie, ale z pewnością nie była pracą wykonywaną w dziale energetyki, wymienioną w

wykazie A dziale II tj. prace przy wytwarzaniu i przesyłaniu energii elektrycznej i ciepłej oraz przy montażu, remoncie i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych i ciepłych w zakładach energetycznych.

Z tych względów i na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. Sąd Okręgowy oddalił odwołanie.

Apelację od powyższego wyroku wniósł Z. I. zarzucając:

1. błędne ustalenia faktyczne, które miały istotny wpływ na treść wyroku, polegające na stwierdzeniu, że wnioskodawca nie spełnia warunków do emerytury w myśl art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS (Dz. U. z 2015 r. poz. 748) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z 07.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz. 43 ze zm.), jak również zarządzenia nr 16 Ministra Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej z 31.03.1988 r. w sprawie stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. (...) Nr 2 poz.4);

2. błędne ustalenia faktyczne, które miały istotny wpływ na treść wyroku i błędne przyjęcie iż identyczna praca wykonywana przez wnioskodawcę na tym samym stanowisku, w tym samym zakładzie pracy, wykonując te same czynności co świadcowie: J. K. i Z. P.) nie spełnia warunków do emerytury w myśl art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS (Dz. U. z 2015 r. poz. 748) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z 07.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz. 43 ze zm.), jak również zarządzenia nr 16 Ministra Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej z 31.03.1988 r. w sprawie stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. (...) Nr 2 poz.4).

Skarżący zarzucił także naruszenie prawa procesowego mającego istotny wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 233 k.p.c. poprzez dowolną, a nie swobodną ocenę materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie i błędną ocenę, iż wystawione świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze nie uzasadnia prawa do emerytury w myśl art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS (Dz. U. z 2015 r. poz. 748) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z 07.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz. 43 ze zm.), jak również zarządzenia nr 16 Ministra Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej z 31.03.1988 r. w sprawie stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. (...) Nr 2 poz.4). Ponadto, iż wyrok został wydany bez zasięgnięcia opinii właściwego biegłego z zakresu BHP, który mając niezbędną wiedzę w tym zakresie byłby w stanie ocenić, czy zakres prac wykonywanych przez wnioskodawcę w spornych okresach, należy zaliczyć do prac wykonywanych w szczególnych warunkach.

Wskazując na powyższe podstawy skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i przyznanie mu prawa do emerytury od dnia ukończenia wieku 60 lat ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I Instancji. Nadto skarżący wniósł o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z dokumentu urzędowego tj. świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze świadka Z. P., wystawionego 07.03.1996 r. przez Fabrykę (...) S.A. w upadłości w R. (kopia sporządzona przez Urząd Miasta i Gminy w R. Archiwum Zakładowe), na okoliczność wykonywania przez wnioskodawcę identycznej pracy (na tym samym stanowisku, w tym samym zakładzie pracy, wykonując te same czynności co świadek Z. P., tym samym słuszność odwołania skarżącego i przyznania mu emerytury. Wniósł także o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodów z dokumentów urzędowych tj. dwóch zaświadczeń wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze świadka J. K., wystawionych 12.08.1999 r. przez Urząd Miasta i Gminy A. w R. (kopia sporządzona przez Urząd), na okoliczność: wykonywania przez wnioskodawcę identycznej pracy (na tym samym stanowisku, w tym samym zakładzie pracy, wykonując te same czynności co świadek J. K., tym samym słuszność odwołania. Skarżący domagał się także dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z dokumentu urzędowego tj. wykazu stanowisk zakwalifikowanych w Fabryce (...) S.A. (były zakłady (...)) w R. do stanowisk, na których wykonywana jest

praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze zgodnie z zarządzeniem nr 16 (...) z dnia 31.03.1988 r. na okoliczność wykonywania pracy w szczególnych warunkach.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja wnioskodawcy okazała się bezzasadna i nie mogła skutkować wzruszeniem zaskarżonego rozstrzygnięcia Sądu Okręgowego. Rozstrzygnięcie sądu I instancji jest, bowiem prawidłowe i znajduje oparcie zarówno w zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym, jak i obowiązujących przepisach prawa. Sąd Okręgowy w sposób prawidłowy przeprowadził postępowanie dowodowe, dokonał analizy zebranych dowodów, nie naruszając zasady swobodnej ich oceny i w oparciu o zasadnie przyjęty stan faktyczny sprawy prawidłowo zastosował konkretnie przywołane przepisy prawa materialnego. Poczynione przez Sąd pierwszej instancji ustalenia Sąd Apelacyjny przyjął za podstawę swego rozstrzygnięcia w rozumieniu art. 382 k.p.c.

Analizując w pierwszej kolejności podniesione zarzuty prawa procesowego Sąd Apelacyjny nie znalazł podstaw do podzielenia ich trafności. Jak wiadomo przepis art. 233 § 1 k.p.c. uprawnia sąd do oceny wiarygodności mocy dowodów według własnego przekonania na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Z jednej, zatem strony sąd orzekający uprawniony jest do oceny tychże dowodów według własnego przekonania z drugiej natomiast sam jest zobowiązany do wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Uprawnienie sądu do oceny dowodów według własnego przekonania nie oznacza oczywiście dowolności w tej ocenie, bowiem poza sporem winno być, iż dokonując tej oceny sąd nie może ignorować zasad logiki, osiągnięć nauki, doświadczenia czy też wyciągać wniosków nie wynikających z materiału dowodowego. Dopuszczenie się obrazy art. 233 § 1 k.p.c. przez sąd może więc polegać albo na przekroczeniu granic swobody oceny wyznaczonej logiką, doświadczeniem, zasadami nauki albo też na niedokonaniu przez sąd wszechstronnego rozważania sprawy. W tym drugim przypadku wyciągnięte przez sąd wnioski mogą być logiczne i zgodne z doświadczeniem życiowym, jednakże sąd czyni je w oparciu o część materiału dowodowego, a pozostałą część tego materiału, która pozwoliłaby na wyciągnięcie innych wniosków, pomija. Podniesiona przez skarżącego sprzeczność istotnych ustaleń sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego zachodzi natomiast wtedy, gdy powstaje dysharmonia między materiałem zgromadzonym w sprawie, a konkluzją, do jakiej dochodzi sąd na podstawie tego materiału. Innymi słowy mówiąc, sąd zebrał materiał dowodowy, lecz źle go ocenił. Tego rodzaju zarzut jest zasadny wówczas, gdy rozstrzygnięcie sądu I instancji jest sprzeczne z istotnymi dla rozstrzygnięcia okolicznościami, które sąd ustalił w toku postępowania albo, gdy wyprowadził logicznie błędny wniosek z ustalonych przez siebie okoliczności, albo wreszcie, gdy sąd przyjął fakty za ustalone bez dostatecznej podstawy.

Mając na uwadze przytoczone standardy zauważyć należy, że Sąd Okręgowy rozpoznający przedmiotową sprawę w sposób Sąd Okręgowy dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych i wydał trafne, odpowiadające prawu rozstrzygnięcie. Sąd Apelacyjny ustalenia te podziela i przyjmuje za własne, co powoduje, że nie zachodzi potrzeba ich szczegółowego powtarzania.

Istota sporu w niniejszej sprawie sprowadza się do ustalenia, czy wnioskodawca spełnia warunki uprawniające go do uzyskania emerytury na podstawie art. 184 w zw. z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 887) w zw. z treścią § 2 i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz. 43 ze zm.), a w szczególności czy legitymuje się on wymaganym co najmniej 15 - letnim okresem pracy w szczególnych warunkach. Na mocy art. 184 ust. 1 ustawy emerytalnej, ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy, a zatem na dzień 1 stycznia 1999 r. osiągnęli: okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn (pkt 1) oraz okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27, czyli okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn (pkt 2). Nadto, w myśl art. 184 ust. 2 tej ustawy, emerytura ta przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych

na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa. W myśl art. 32 ust. 4 ustawy o emeryturach i rentach z FUS wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki na podstawie, których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych, a zatem przepisów powołanego rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Zgodnie z dyspozycją § 1 ust. 1 tego rozporządzenia, przepisy tego aktu stosuje się do pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, wymienione w § 4-15 rozporządzenia oraz w wykazach stanowiących załącznik do rozporządzenia.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że dla oceny, czy pracownik pracował w szczególnych warunkach, nie ma istotnego znaczenia nazwa zajmowanego przez niego stanowiska, tylko rodzaj powierzonej mu pracy. Praca w szczególnych warunkach to praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin dziennie, jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy) w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 14 września 2007 r., III UK 27/07, OSNP 2008 r. Nr 21-22, poz. 325; z dnia 19 września 2007 r., III UK 38/07, OSNP 2008 r. Nr 21-22, poz. 329; z dnia 6 grudnia 2007 r., III UK 66/07; z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 210/07, OSNP 2009 r. Nr 5-6, poz. 75 i z dnia 24 marca 2009 r., I PK 194/08). Decydującą rolę w analizie charakteru pracy ubezpieczonego z punktu widzenia uprawnień emerytalnych ma zatem możliwość jej zakwalifikowania pod którąś z pozycji wymienionych w wykazie A, stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Koncentracja uwagi Sądu Okręgowego dotyczyła tylko jedynej spornej w sprawie przesłanki nabycia prawa do emerytury, a zatem tego czy wnioskodawca posiadał przed dniem 1 stycznia 1999 r. 15-letni staż pracy w warunkach szczególnych. Przypomnieć należy, że tylko okres pracy do dnia 31 grudnia 1998 r., zgodnie z art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 1440 z późn. zm.), może być uwzględniony do stażu pracy, uprawniającego do otrzymania wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych. W rozpoznawanej sprawie jak to wyżej wspomniano nie budziło wątpliwości Sądu Okręgowego spełnienie przez wnioskodawcę kryterium wieku emerytalnego 60 lat, ani przesłanki 25 - letniego ogólnego stażu. Spornym zatem było jedynie spełnienie przez ubezpieczonego minimalnego 15-letniego stażu pracy w warunkach szczególnych, przy czym zauważyć należy, że organ rentowy zaliczył wnioskodawcy okres 2 lat i 10 miesięcy takiej pracy.

Z analizy materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie wynika, że wnioskodawca realizując nałożone na niego w spornych okresach obowiązki faktycznie wykonywał prace elektryczne związane z usuwaniem awarii, czy też konserwowaniem maszyn (napędny silników, układy elektryczne i mechaniczne), włączaniem i wyłączaniem prądu, wykonywał zatem typowe prace elektryczne i nie zajmował się ani wytwarzaniem i przesyłaniem energii elektrycznej i ciepłej ani też montażem, remontem i eksploatacją urządzeń elektroenergetycznych i ciepłych w zakładach energetycznych. Uciążliwość i „szczegółność” warunków pracy wnioskodawca upatruje w miejscu a nie rodzaju pracy tj. w tym, że wykonywał swoje obowiązki na halach produkcyjnych, a nie w tym, że zajmował się wytwarzaniem i przesyłaniem energii elektrycznej i ciepłej lub montażem, remontem i eksploatacją urządzeń elektroenergetycznych i ciepłych w zakładach energetycznych. O wykonywaniu pracy w warunkach szczególnych nie decyduje nazwa zajmowanego stanowiska pracy, ale faktycznie wykonywane czynności. Słusznie ocenił Sąd I instancji, że praca faktycznie wykonywana przez wnioskodawcę nie została skatalogowana w wykazie A, stanowiącym załącznik do cyt. rozporządzenia, zatem nie może być uznana za prace w warunkach szczególnych.

W judykaturze utrwalił się pogląd, że w świetle przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r., wyodrębnienie poszczególnych prac ma charakter stanowiskowo - branżowy (wyroki Sądu Najwyższego z dnia: 3 czerwca 2008 r., I UK 381/07, LEX nr 494112; 16 czerwca 2009 r., I UK 20/09, LEX nr 515698 i I UK 24/09, LEX nr 518067; 1 czerwca 2010 r., II UK 21/10, LEX nr 619638; 19 maja 2011 r., III UK 174/10, LEX nr 901652; 14 marca 2013 r., I UK 547/12;). Zakwalifikowanie danego rodzaju pracy do określonej branży ma istotne znaczenie dla

jej oceny, jako pracy w szczególnych warunkach. Przyporządkowanie prac o znacznej szkodliwości i uciążliwości do oddzielnych działów oraz poszczególnych stanowisk w ramach gałęzi gospodarki nie jest dowolne, gdyż należy przyjąć, że konkretne stanowisko narażone jest na ekspozycję na czynniki szkodliwe w stopniu mniejszym lub większym w zależności od tego, w którym dziale przemysłu jest umiejscowione. Oznacza to, że pod określoną pozycją wykazu jest umieszczone konkretne stanowisko odpowiadające danej branży (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 lipca 2015 r., II UK 220/14). Oczywiście możliwe jest zakwalifikowanie pracy jako wykonywanej w szczególnych warunkach, mimo że zatrudniający pracownika zakład nie należał do określonej branży (działu przemysłu) według konwencji (nomenklatury) rozporządzenia z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (wyrok Sądu Najwyższego z 26 marca 2014 r., II UK 368/13, OSNP 2015 Nr 7, poz. 99). Nie prowadzi to jednak do stwierdzenia, że zatrudnienie w danej branży jest w ogóle bez znaczenia. Ujawnia się to zwłaszcza w tak szczególnej branży jak energetyka.

Zgodnie z wykazem A dział II rozporządzenia RM z dnia 7 lutego 1983 r. prace w szczególnych warunkach w energetyce to - "Prace przy wytwarzaniu i przesyłaniu energii elektrycznej i ciepłej oraz przy montażu, remoncie i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych i ciepłych". Uprawnione jest stwierdzenie, że energetyka to gałąź przemysłu zajmująca się wytwarzaniem (przetwarzaniem) energii elektrycznej oraz ciepłej i dostarczaniem jej odbiorcom. Nie jest, zatem uzasadnione zaliczanie do prac szkodliwych w „energetyce” wszystkich prac związanych z montowaniem oraz eksploatacją wszelkich instalacji i urządzeń elektrycznych. Wówczas wykonywanie tak szeroko rozumianego rodzaju prac czyniłoby bezprzedmiotowymi granice pojęcia „energetyka” z działu II i przenosiłoby wcześniejsze uprawnienia emerytalne na różnorakie prace elektryczne nienależące do „energetyki”. Wszak w samej „energetyce” nie chodzi o wszelkie roboty elektryczne, lecz tylko o wskazane w dziale II (literalnie) prace przy wytwarzaniu i przesyłaniu energii elektrycznej i ciepłej oraz przy montażu, remoncie i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych i ciepłych (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 czerwca 2009 r., I UK 24/09). Praca w energetyce uprawniająca do wcześniejszej emerytury musi, zatem zostać odróżniona od jakichkolwiek innych zwykłych prac elektrycznych. Jak wynika z zgromadzonego na gruncie niniejszej sprawy materiału dowodowego przedsiębiorstwo, w którym skarżący zatrudniony pozostawał w spornym okresie czasu nie wykonywało prac w ramach branży energetycznej przeprowadzając wyłącznie prace związane z przemysłem drzewnym. Innymi słowy z ustalonego stanu faktycznego nie wynika, iż przedsiębiorstwo zatrudniające skarżącego zajmowało się wytwarzaniem i przesyłaniem energii elektrycznej. Wyłącznie natomiast w łączności z taką podstawową działalnością należy interpretować dalszą część przepisu z działu II, wykaz A do rozporządzenia z 1983 r. (w energetyce). Nie wystarcza wykonywanie prac przy montażu, remoncie i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych, jeśli nie są związane i nie wynikają z podstawowej działalności, jaką jest wytwarzanie i przesyłanie energii elektrycznej.

Za uwzględnieniem stanowiska skarżącego, również nie mógł przemawiać fakt, że inni pracujący na tożsamym stanowisku w podobnym okresie pracownicy Fabryki (...) otrzymywali emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych. Sąd Apelacyjny zaznacza, iż w trakcie postępowania odwoławczego dokonywana jest ocena legalności zaskarżonej decyzji i indywidualne badanie przesłanek każdego ubezpieczonego do przyznania wnioskowanego świadczenia. Z tego też względu przy rozpoznaniu niniejszej sprawy istotnym pozostawał rodzaj i częstotliwość pracy w warunkach szczególnych ubezpieczonego, a nie innych osób pracujących w Fabryce (...). Zatem bezprzedmiotowym było ustalenie przez Sąd Okręgowy, czy inni pracownicy tego zakładu otrzymali świadczenie emerytalnego z tytułu pracy w warunkach szczególnych. Podobnie, nie było potrzeby zasięgnięcia opinii biegłego. Opinia biegłego z zakresu BHP była zbędna dla czynienia takich ocen, gdyż nie mogła zastąpić kwalifikacji prawnej, o której decyduje wyłącznie sąd, nie zaś biegły sądowy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 kwietnia 2015 r., sygn. II UK 214/14, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 września 2014 r., III UK 196/13). Ustalenie wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy (§ 2 ust. 1 rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r.) nie wymaga wiadomości specjalnych uzasadniających prowadzenie dowodu z opinii biegłego (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 stycznia 2009 r., I UK 201/08, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30 marca 2000 r., sygn. II UKN 446/99, opubl. w OSNP 2001/18/562).

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny uznał, iż poczynione przez Sąd Okręgowy ustalenia okazały się pełne, spójne i logiczne, co w konsekwencji doprowadziło do dokonania prawidłowej subsumpcji prawa materialnego. Prawidłowość poczynionych przez Sąd Okręgowy ustaleń faktycznych, czyni bezzasadnym postawiony zarzut naruszenia prawa materialnego tj. art. 184 ust. ustawy o emeryturach i rentach z FUS w zw. z rozporządzeniem RM z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Podkreślić jednocześnie trzeba, że prawo do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze przewidziane w art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS stanowi w systemie emerytalnym uprawnienie wyjątkowe, jest to regulacja przejściowa, dotycząca zamkniętego katalogu ubezpieczonych urodzonych po 31 grudnia 1948 r., którzy do 31 grudnia 1998 r. spełnili wymogi stażowe. Przepis przewidujący uprawnienie wyjątkowe wymaga wykładni ścisłej, nie jest więc dopuszczalne elastyczne określanie kręgu osób, które spełniły przesłankę stażu pracy w warunkach szczególnych, jak proponuje to apelujący. Sumując, wykonywanie prac przez skarżącego w Fabryce (...) S.A. w R. (dawniej Zakład (...) w R.) od 1 września 1974 r. do 26 października 1977 r. oraz od 12 listopada 1979 r. do 28 sierpnia 1995 r., mimo niewątpliwie wielu uciążliwości, nie uprawnia do emerytury z tytułu wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Sąd Apelacyjny mając na uwadze poczynione rozważania w pełni podzielił ocenę prawną Sądu I instancji, że wnioskodawca nie wykazał w objętym sporem okresie, iż przez co najmniej 15 lat stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę w warunkach szczególnych.

W tym stanie rzeczy Sąd Apelacyjny uznał apelację za pozbawioną uzasadnionych podstaw faktycznych i prawnych i z mocy art. 385 k.p.c. orzekł o jej oddaleniu.

SSA Bożena Szponar - Jarocka SSA Teresa Suchcicka SSA Alicja Sołowińska